

GRAZ INTERNATIONAL SUMMER SCHOOL SEGGAU – GUSEGG

Collective Identities: Nationalism, Transnationalism – Europe and Beyond, od 30. lipnja 2013 do 13. srpnja 2013.

Ljetna škola Sveučilišta u Grazu s temom kolektivni identiteti: nacionalizam, transnacionalizam – Europa i šire, održana je između 30. 6. 2013 i 13. 7. 2013. Glavni je organizator Sveučilište u Grazu uz pomoć Komisije biskupskih konferencija Europske unije (COMECE) i župe Graz-Seckau što je jedna zanimljiva i nesvakidašnja suradnja, ali zapravo vrlo produktivna i kvalitetna. Temeljna ideja programa je dvotjedna posvećenost glavnoj temi prezentirajući je iz pozicije različitih disciplina, perspektiva i pristupa. Upravo iz tog razloga ova je Ljetna škola okupila 25 profesora iz različitih europskih i američkih sveučilišta, preko 90 studenata s više od 60 sveučilišta i predstavnika 35 nacija. Ono što je bilo posebno zanimljivo jest činjenica da na jednom mjestu možete vidjeti i čuti rasprave između marksista, liberala, neoliberala i različitih drugih pristupa. Program se sastojao od jutarnjih grupnih predavanja koja su pokrivala razne teme, popodnevnih seminara na kojima su studenti podijeljeni u manje grupe, a na kraju dana održavane su književne večeri, filmske projekcije, karaoke te razni drugi obrazovni i zabavni sadržaji. Želim napomenuti kako predavanja nisu bila strogo vezana uz glavnu temu same Škole tako da se tijekom dva tjedna zaista govorilo o raznim stvarima, od nestanka Aralskog jezera do tzv. halucinarnih identiteta.

Uvodno nam je predavanje održao austrijski akademik prof. dr. Manfred Prisching sa Sveučilišta u Grazu u Austriji govoreći o trenutnoj europskoj krizi kroz 10 točaka. Naravno, ekonomska je kriza bila neizostavna tema njegovih predavanja koje je zapravo najavilo neke zanimljive buduće debate. Odmah sljedeći dan postalo je burno jer se počelo govoriti o revoluciji, globalizaciji i biomoći. Naime prof. David Bates sa Canterbury Christ Church sveučilišta iz Velike Britanije održao je predavanje na temu

globalizacije i revolucije, naslova „Revolucija neće biti digitalizirana“. Prof. Bates skeptičan je prema mogućnostima koje pružaju novi mediji za revolucionarne promjene trenutnog društveno-ekonomskog sistema. Prema njegovom mišljenju novi mediji su produkt globalne informacijske ekonomije te su po svojoj logici tržišno uvjetovani i orijentirani. Iako su u jednom trenutku poslužili za organizaciju širih protestnih pokreta, za što se najčešće kao primjer uzima Arapsko proljeće, oni su prvenstveno sredstvo komunikacije koje je oblikovano i stvoreno po tržišnoj logici te su im zbog toga revolucionarni potencijali vrlo reducirani. Posebno mi je drago što je jedan od predavača bio i profesor iz Hrvatske s odjela za sociologiju Sveučilišta u Zadru, prof. dr. Krešimir Krolo. On je govorio o razvoju digitalnih medija i njihovoj ulozi; o javnoj sferi u konstantnoj transformaciji koju danas karakterizira prezasićenost informacijama te o stvaranju transnacionalnih kolektivnih identiteta pomoću novih medija (video gameri, upotreba međunarodnih skraćenica kao omg, lol..) za koje smatra da mogu dijelom utjecati na napuštanje nacionalnih identiteta. Još jedno zanimljivo izlaganje temeljeno na komparativnoj analizi imigracijskih politika SAD-a i EU-a je održala prof. dr. Mariette Mesmer sa Sveučilišta Groningen u Nizozemskoj. Njena analiza pokazuje da se imigracijska politika Europske unije vrlo jasno poklapa s imigracijskom politikom SAD-a u 3 glavne točke. Prva točka je izražena militarizacija granica na područjima ulaska imigranata (zid Meksiko – SAD, FRONTEX u Europi). Druga i treća točka poklapanja su bilateralni ugovori između država (SAD – Meksiko, Libija – Malta, Španjolska – Maroko) te outsourcing mjera granične kontrole tranzitnim migrantskim državama (Maroko).

Budući da je na Ljetnoj školi izlagalo više od 20-ak profesora o različitim temama, u ovome kratkome osvrtu nije ih moguće sve spomenuti i o svakome ponešto reći, pa sam upravo zato izdvojio ona predavanja koja su mi osobno bila najzanimljivija. U prvome dijelu spomenuo sam četiri predavanja, a ovdje bih želio još dodatno istaknuti neke predavače i teme kojima smo se bavili, a iz čega se može vidjeti raznolikost samoga programa Škole. Prof. dr. Ulla Kriebner sa Sveučilišta u Grazu u Austriji iznijela je kritiku antistarosne (*anti-aging*) paradigme koja se razvija unutar SAD-a. Jedan od istaknutijih predstavnika te paradigme biomedicinski je gerontolog dr. Aubrey de Grey koji proces starenja vidi kao bolest te radi na pronalasku lijeka koji će spasiti ljude od najsmrtonosnije bolesti ikad. Prof. dr. Soren Keil sa Canterbury Christ Church sveučilišta bavio se federalizmom, međunarodnom intervencijom i podjelom moći unutar država u kojima se interveniralo. Prof. dr. Johan Verstraeten sa Sveučilišta KU Leuven u Belgiji je govorio o problemu nacionalizma koji se pojavio kao odgovor na trenutnu krizu te je prof. dr. Isabel Caldeira sa Sveučilišta Coimbra u Portugalu predstavila niz važnih feminističkih autora/autorica.

Na popodnevним seminarima očekivao se veći angažman studenata, čitanje literature koja je zadana prije početka same škole i naravno diskusija. Osobno sam bio jedini koji je promijenio grupu tako da sam „jadan“ morao čitati svu novu literaturu, dok su se drugi kupali u bazenu. Sudjelovao sam u seminarskoj grupi Ekonomija i moć, za

koju nam je prvi tjedan predavanja držao prof. dr. Luis San Vicente Portes sa Sveučilišta u Montclairu u SAD-u, bivši konzultant Svjetske banke, savjetnik u vladi Meksika i Pemexa itd. U toj smo seminarskoj grupi prošli kroz neke osnovne koncepte dominantnog ekonomskog modela, govorili o globalizaciji, razvoju, osnaživanju žena itd. Drugi tjedan je predavač bio prof. dr. Soren Keil sa sveučilišta Canterbury Christ Church u Velikoj Britaniji te je njegov fokus bio na temi stvaranja europskog zajedničkog tržišta i njegovog funkcioniranja.

Sve u svemu riječ je o jednom vrlo intezivnom iskustvu koje nudi širok spektar tema i uključivanje u međunarodne znanstvene tokove. Dobivate priliku upoznati profesore s raznih sveučilišta i različitih područja zanimanja te s njima osobno razgovarati, a studenti koji tamo dolaze potencijalni su budući sveučilišni profesori, članovi vlada i sl. S druge strane program je malo sadržajno preraspršen te bih Ljetnu školu preporučio studentima nižih godina koji još uvijek nemaju neko specifično područje zanimanja unutar društvenih znanosti. No, vjerujem da će i stariji studenti značajno profitirati od ove Ljetne škole. U usporedbi s nekim drugim ljetnim školama, glavni se fokus ovog programa doista temeljio na radu i akademskoj raspravi. Dakako, važno je i vrijeme za upoznavanje drugih sudionika Ljetne škole te ni taj neformalni aspekt obrazovanja nije zanemaren. Školarina je dobrim dijelom bila pokrivena, ali ćete ipak morati pronaći negdje dodatnih 350 €.

Miloš Vlaisavljević
apotekar31@gmail.com